

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 034409 24 Uvp
Banjaluka, 17. juli 2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Svjetlane Knežević, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Božane Vulić, članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi tužioca Visoke škole za menadžment i javnu administraciju Doboj, Ul. Nikole Pašića 5, koju zastupa v.d. direktora, prof. dr Dobroslav Radovanović, a istog punomoćnik Siniša Marić, advokat iz Banjaluke, Aleja Svetog Save 28, protiv zaključka tuženog Ministarstva za naučnotehnološki razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo Republike Srpske (sada: Ministarstvo za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje), broj: 19.040/730-4/23 od 26. aprila 2023. godine, u predmetu donošenja novog upravnog akta u izvršenju presude suda, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 034409 23 U od 7. novembra 2023. godine, na sjednici vijeća održanoj 17. jula 2025. godine, donosi

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka za sastavljanje odgovora na zahtjev, u iznosu od 1.125 KM, kao neosnovan.

Obrazloženje

Pobijanom presudom se tužba uvažava i uvodno označeni akt tuženog poništava, te tuženi obavezuje da tužiocu isplati naknadu troškova spora, u iznosu od 950 KM, u roku od 30 dana. Osporenim aktom se odbacuje zahtjev tužioca za donošenje novog upravnog akta, po presudi Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 005349 10 U od 8. juna 2011. godine, zbog zastare, na osnovu člana 379. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO).

Uvaženje tužbe sud obrazlaže navodima da je osporeni akt nezakonit, te ukazuje na član 3. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), koji propisuje da su presude sudova donesene u upravnim sporovima obavezne i na član 50. istog zakona, koji određuje da se poslije poništenja upravnog akta predmet vraća u stanje u kome se nalazio prije nego što je poništen akt donesen, te ako prema prirodi stvari koja je bila predmet spora treba umjesto poništenog upravnog akta donijeti novi upravni akt, da je organ dužan da ga donese bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja presude. Nadležni organ je pri tome vezan pravnim shvatanjem suda i primjedbama suda u pogledu postupka. U situaciji kada nadležni organ u propisanom roku ne

doneše novi upravni akt, a donošenje novog akta je naloženo presudom, uz prethodno ispunjenje uslova iz člana 52. stav 1. ZUS, tužilac od suda može tražiti donošenje takvog akta, shodno stavu 2. istog člana. Ističe da je između stranaka sporno da li je zahtjev tužioca za donošenje novog upravnog akta po presudi Okružnog suda u Banjaluci od 8. juna 2011. godine, blagovremen. Tužilac smatra da zahtjev ne može zastariti, jer zastara izvršenja presude u upravnom sporu nije propisana odredbama ZUS, te se ne može temeljiti na ZOO, kako je odlučeno osporenim aktom, a tuženi je suprotnog stava. Prema stavu suda, nema zastare zahtjeva da se izvrši presuda od 8. juna 2011. godine, s obzirom na obaveznost presude iz člana 3, u vezi s članom 50. ZUS, pa je tuženi dužan da doneše novi upravni akt, jer je tom presudom poništen akt koji je bio predmet upravnog spora. U ovoj stvari, izvršenje presude ne zastarijeva, pa se ne može primijeniti član 379. stav 1. ZOO, koji propisuje da sva potraživanja koja su utvrđena pravnosnažnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa, ili poravnanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom, zastarijevaju za deset godina, pa i ona za koja zakon inače predviđa kraći rok zastarijelosti. Kako postoji obaveza tuženog da izvrši presudu kako je i naloženo, sud odlučuje kao u izreci pobijane presude.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tuženi osporava njenu zakonitost, u skladu sa članom 35. stav 2. ZUS. Zbog nepostojanja pravnih i faktičkih pretpostavki za dalje vođenje postupka i protoka vremena, smatra da postupak treba obustaviti. Ističe da je postupajući po presudi suda, rješenjem ministra Ministarstva prosvjete i kulture (pravnog prednika tuženog), od 3. novembra 2009. godine, imenovana Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova za početak rada tužioca, koji je pismeno obaviješten o terminu dolaska Komisije, radi utvrđivanja ispunjenosti uslova za rad, ali su vrata tužioca bila zaključana, pa je Komisiji onemogućen uvid u dokumentaciju te ustanove. O tome je Komisija sačinila izvještaj, s konstatacijom da nema uslova za utvrđivanje odlučnih činjenica i sačinjavanje izvještaja, u skladu sa Uredbom o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova. Tužilac se pasivno držao, te nije bilo interesa za dobijanje dozvole za rad i obavljanje djelatnosti. Pored toga, da se zaključak o odbacivanju zahtjeva može donijeti i u slučaju tzv. prećutnog odustanka stranke. Iz spisa se vidi da je tužilac disponirao svojim pravima, na način se dopisom tuženom od 19. jula 2011. godine, izjasnio da odustaje od izvršenja presude, zbog čega ne postoje formalne pretpostavke za nastavak postupka, pa je trebalo tužbu odbaciti. S obzirom na protek vremena, da je tužilac prestao s radom i u međuvremenu nije vršio upis studenata, da je zahtjev neblagovremen, što je sud trebao imati u vidu kod odlučivanja. Podnošenje zahtjeva po proteku više od deset godina, od kojeg je tužilac odustao, može se okarakterisati kao nezainteresovanost za vođenje postupka izdavanja dozvole za rad i vršenje djelatnosti visokog obrazovanja. Sve ukazuje da tužilac „de facto” ne postoji, pa da nema pretpostavki za vođenje postupka, što je sud trebao imati u vidu. Dodaje da je stupanjem na snagu Zakona o izmjenama Zakona o republičkoj upravi („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 90/23), izvršena promjena naziva tuženog u Ministarstvo za naučnotehnološki razvoj i visoko obrazovanje. Predlaže da se zahtjev uvaži i presuda ukine.

Tužilac u odgovoru ističe da se osporeni akt donesen na osnovu člana 379. stav 1. ZOO, što je nepravilno i nezakonito, jer se radi o upravnom postupku, a ne o obligaciono-pravnom odnosu između stranaka koji glasi na novčanu ili nenovčanu činidbu. Odustanak tužioca od izvršenja presude na način kako opisuje tuženi u zahtjevu, nije mogao proizvesti nikakav pravni učinak, jer tužilac nije imao zakonski osnov da odustane od izvršenja presude donesene u upravnom sporu, po kojoj je tuženi dužan da postupi. Tužiocu je ostavljena na raspolaganje dispozicija propisana članom 52. ZUS i on je tu mogućnost iskoristio pokretanjem postupka u skladu s tom odredbom, okončanog donošenjem osporenog akta, koji je poništen pobijanom presudom. Kako je tražio izvršenje presude od 8. jula 2011. godine, kojom je poništen upravni

akt tuženog koji je bio predmet osporavanja u tom sporu, pravilno je sudio sud pobijanom presudom da u izvršenju presuda donesenih u upravnom sporu nema zastare u odnosu na zahtjev tužioca. Pravilnim tumačenjem članova 3. i 50. ZUS, koji se odnose na obaveznost presuda donesenih u upravnom sporu, sud je zaključio da u odnosu na izvršenje navedene presude, nema mjesta primjeni člana 379. stav 1. ZOO. Obaveza tuženog da postupi po presudi zasniva se na članu 50. ZUS, a ne na postojanju eventualnog obligaciono-pravnog odnosa između tužioca i tuženog, pa je jasno da se u ovoj pravnoj situaciji ne mogu primijeniti odredbe o zastari, a ni isticati prigovor zastare kao osnov za izbjegavanje zakonom propisane obaveze koju organi uprave imaju nakon što im sud presudom poništi upravni akt. Ne postoje ograničenja u pogledu rokova za podnošenje prijedloga za izvršenje presude, a kako se u ovom slučaju ne može primijeniti institut zastare, jer se ne radi o materijalno-pravnom odnosu između tužioca i tuženog, osporeni akt je nezakonit. Predlaže da se zahtjev odbije, a tuženi obaveže da mu nadoknadi troškove sastavljanja odgovora na zahtjev, u ukupnom iznosu od 1.125 KM.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud odlučuje kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa proizlazi da je predmetnom upravnom sporu prethodio postupak koji je tužilac pokrenuo zahtjevom od 10. marta 2023. godine, podnesenim sudu na osnovu člana 52. stav 2. ZUS. U tom zahtjevu je naveo da je sud donio presudu od 8. jula 2011. godine, kojom je tužbu uvažio i akt pravnog prednika tužioca Ministarstva prosvjete i kulture poništio, te je isti obavezan da donese novi upravni akt u skladu sa uputama suda, a po presudi nije postupio. Prije toga, tužilac je podnio zahtjev tuženom da, u skladu sa članom 52. stav 1. ZUS, u vezi sa članom 50. istog zakona, donese upravni akt u roku od 15 dana, pa kako tuženi nije donio novi upravni akt, predložio je da sud postupi po članu 52. stav 2. ZUS. Po pozivu suda da se izjasni da li je postupio po navedenoj presudi, tuženi je donio osporeni akt, kojim odbacuje zahtjev tužioca za donošenje novog upravnog akta, zbog nastupanja zastare, u skladu sa odredbama ZOO. Nakon toga je Okružni sud u Banjaluci, presudom, broj: 11 0 U 033847 23 U od 3. maja 2023. godine, zahtjev tužioca odbio, jer je tuženi donio upravni akt u izvršenju navedene presude, pa nisu ispunjeni uslovi iz člana 52. stav 2. ZUS. Tužilac nezadovoljan osporenim aktom, podnio je predmetnu tužbu kojom je osporio njegovu zakonitost, jer se odredbe o zastari odnose isključivo na zahtjeve koji proizlaze iz obligaciono-pravnih normi, a ne odnose se na norme koje regulišu odnose u upravnim i upravno-sudskim postupcima. Presudom od 8. jula 2011. godine, čije izvršenje traži, nije odlučeno o obligaciono-pravnom odnosu između tužioca i tuženog, nego je istom ocijenjena zakonitost upravnog akta tuženog, koji je poništen i time su prestale sve pravne posljedice koje je taj akt proizveo, pa se ima smatrati kao da nije ni donesen. Iz tog razloga, tužilac nije mogao uslovljavati tuženog na bilo koji način u odnosu na upravni akt koji je poništen i bez pravnog učinka. Obaveza tuženog da postupi po presudi se zasniva na članu 50. ZUS, a ne na obligaciono-pravnom odnosu tužioca i tuženog. Pobijanom presudom se tužba uvažava i osporeni akt poništava, zbog razloga iz uvodnog dijela obrazloženja ove presude.

Zahtjev tuženog nije osnovan.

Između stranaka je sporno da li zahtjev za izvršenje presude donesene u upravnom sporu zastarijeva, u smislu člana 379. stav 1. ZOO.

U osporenom aktu odbacivanje zahtjeva za izvršenje presude donesene u upravnom sporu, tuženi obrazlaže razlozima da je nakon donošenja presude, tužilac dopisom obavijestio tuženog da neće tražiti provođenje presuda, broj: 11 0 U 001637 09 U od 9. oktobra 2009.

godine, broj: 11 0 U 002467 09 U od 17. maja 2010. godine i presude od 8. juna 2011. godine, pod uslovom da na pravnoj snazi ostane rješenje tuženog od 30. avgusta 2010. godine. Dopisom Okružnog suda u Banjaluci od 7. februara 2012. godine, tuženi je obaviješten da je tužilac sud obavijestio da je odustao od izvršenja navedenih presuda, pod uslovom da na snazi ostane rješenje od 30. avgusta 2010. godine. Kako je tužilac odustao od izvršenja presuda, pa i presude na kojoj temelji zahtjev za izvršenje u ovom predmetu, da nema osnova zahtjev za izvršenje te presude, jer je protekao rok od 10 godina, iz člana 379. ZOO.

Sud u pobijanoj presudi pravilno ukazuje da se odredba člana 379. stav 1. ZOO ne može primijeniti u upravnom sporu, iz razloga što se u upravnom sporu ne odlučuje o pravima i obavezama stranaka iz obligacionog odnosa, već o zakonitosti osporenog upravnog akta, zbog čega je neosnovan prigovor tuženog da je sud pogrešno tumačio navedenu odredbu ZOO.

S obzirom da samo obligaciona prava zastarijevaju, bez obzira na dugo vrijeme u kome tužilac nije tražio izvršenje presude od 8. juna 2011. godine i donošenje novog upravnog akta, takav zahtjev ne zastarijeva, što proizlazi iz člana 50. ZUS, koji propisuje obaveznost presude i određuje obavezu upravnom organu da poslije poništenja upravnog akta predmet vrati u stanje u kome se nalazio prije nego što je poništen akt donesen. Presudom od 8. juna 2011. godine, tužba je uvažena i akt tuženog od 30. avgusta 2010. godine poništen, te naloženo donošenje novog upravnog akta u skladu sa uputama suda. Kako je presudom poništen akt od 30. avgusta 2010. godine, bez uticaja na drugačije odlučivanje je navod da je tužilac odustao od izvršenja presude, pod uslovom da na pravnoj snazi ostane rješenje od 30. avgusta 2010. godine, jer tužilac nije mogao uslovljavati tuženog u odnosu na upravni akt koji je poništen i bez pravnog učinka, na šta tužilac osnovano ukazuje. Prigovor da je tužilac prestao s radom tuženi prvi put ističe u zahtjevu za vanredno preispitivanje presude, pa kako na tu okolnost nije dostavio nijedan dokaz, a u spisu se ne zatiče dokumentacija o brisanju tužioca iz registra i ovaj prigovor sud nije mogao prihvatiti kao osnovan.

Pravilnim tumačenjem zakona, sud je ocijenio da je osporeni akt nezakonit, jer je donesen nepravilnom primjenom zakona i povredom postupka, čime su ostvareni osnovi za poništenje akta iz člana 10. ZUS, pa je pobijana presuda pravilna.

Slijedom prednjeg, pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, zbog čega se zahtjev odbija, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka iz stava 2. izreke ove presude, zasniva se na članu 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24), u vezi sa članom 48. ZUS. Davanje odgovora na zahtjev, u konkretnom slučaju, nije uticalo na odluku suda, pa troškovi tužioca za sastavljanje odgovora na zahtjev ne predstavljaju nužne troškove spora i ne mogu se smatrati opravdanim.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Svjetlana Knežević

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić